

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/7/2023
Identifikačné číslo spisu:	6212205551
Dátum vydania rozhodnutia:	23.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6212205551.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu UNIMONT Banská Bystrica spol. s r. o., so sídlom Horná 41, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 31 611 940, zastupeného Advokátska kancelária KAŠUBA, spol. s r. o. Horná 41, 974 01 Banská Bystrica, IČO:36 859 095 proti žalovanému Advokátska kancelária UHAL s. r. o., Štefana Moyzesa 9877/43, Zvolen, IČO:47 236 655, o zrušení rozhodcovského rozsudku, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/150/2016-452 zo dňa 30. júla 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/150/2016-452 z 30. júla 2019 z r u š u j e a v e c m u v r á c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 2Cb/5/2012-389 z 3. marca 2016 zrušil rozsudok Rozhodcovského súdu pri Slovenskej arbitrážnej komore, s.r.o., Nemocničná, Veľký Krtíš, zo dňa 29. júna 2012, sp. zn. VK 84/2011 a žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 100 % potrebných na účelné uplatňovanie jeho práv.

2. Súd prvej inštancie svojím prvým rozsudkom zo dňa 17. júna 2014 č. k. 2Cb/5/2012-290 zrušil rozsudok Rozhodcovského súdu pri Slovenskej arbitrážnej komore, s. r. o., Nemocničná 16, Veľký Krtíš zo dňa 29. júna 2012 sp. zn. VK 84/2011 a žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 100 % potrebných na účelné uplatňovanie jeho práv. Na základe odvolania podaného žalovaným Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 28. októbra 2015 č. k. 41Cob/563/2014-331 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné. Podľa jeho názoru súd prvého stupňa sa dostatočným spôsobom nevysporiadal so znením ustanovenia § 40 ods. 1 písm. d) zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, z ktorého vyplýva, že účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súd domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku len ak sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala a účastník rozhodcovského konania túto

okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal. Z uvedeného dôvodu uložil súdu prvej inštancie povinnosť opätovne sa vysporiadať s otázkou právomoci rozhodcovského súdu na prejednanie v danej veci a to s poukazom na znenie ustanovení § 2 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní. Ďalej odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa sa poriadne nevysporiadal ani s ustanovením § 17 Zákona o rozhodcovskom konaní v relácii na ustanovenie § 26 ods. 2 a § 28 zákona a tak dôsledne nezistil, či konaním rozhodcovského súdu došlo k porušeniu rovnosti účastníkov tým, že rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie aj napriek skutočnosti, že žalobca o to žiadal. Ďalej uviedol, že tento dôvod je potrebné právne posúdiť v danej veci a vyložiť v zmysle citovaných ustanovení Zákona o rozhodcovskom konaní, pretože nenariadenie ústneho pojednávania v rozhodcovskom konaní nie je možné automaticky podradiť pod porušenie rovnosti účastníkov rozhodcovského konania tak, ako to uzavrel súd prvého stupňa. Súd je vždy povinný preto skúmať okolnosti v danej veci a až na základe zisteného skutkového stavu, môže dospieť k záveru o porušení rovnosti účastníkov konania.

3. Po zrušení veci krajským súdom súd doplnil dokazovanie oboznámením sa s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28. októbra 2015 č. k. 41Cob/563/2014-330 potvrdením vydaným Okresným súdom v Banskej Bystrici zo dňa 11. februára 2016, zmluvou o predaji podniku zo dňa 01. januára 2012 a k nej pripojeným listinným dokladom, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14. mája 2014 č. k. 15Co/78/2014-393, návrhom na zmenu účastníka zo dňa 06. novembra 2012 adresovaným Okresnému súdu Brezno ako aj uznesením Okresného súdu Brezno zo dňa 18. septembra 2013 č. k. 4C/11/2006-353.

4. Rozhodnutie odvolací súd právne odôvodnil citáciou § 54b ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZRK“) v znení od 1. januára 2015, § 3 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2014 ako aj v znení účinnom od 1. januára 2015, § 4 ods. 1, 2 ZRK v znení účinnom do 31. decembra 2014, § 4 ods. 2 a 3 ZRK v znení účinnom od 1. januára 2015, § 17 ZRK v znení účinnom do 31. decembra 2014 ako aj v znení účinnom od 1. januára 2015, § 40 ods. 1 písm. c), d), f), g), h) ZRK v znení účinnom do 31. decembra 2014 a § 40 ods. 1 ZRK v znení účinnom od 1. januára 2015.

5. Súd prvej inštancie konštatoval, že pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. Mal preukázané, že žalobca podal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zákonnej 30 dňovej lehote a to v zmysle § 41 ods. 1 Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. decembra 2014. Žalobca sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa ustanovenia § 40 ods. 1 písm. c), d), f), g), h) Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, v znení účinnom do 31. decembra 2014, v znení účinnom od 01. januára 2015 ide o dôvody v zmysle ust. § 40 ods. 1 a/ 1. , 3., 4. Domáhal sa zrušenia rozhodcovského rozsudku jednak z dôvodu, že popieral platnosť rozhodcovskej zmluvy, ktorá je v podobne rozhodcovej doložky obsiahnutá v zmluve o poskytovaní právnych služieb a to pre jej rozpor s dobrými mravmi a s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. pre jej obsah, spôsob a čas jej uzatvorenia vo vzťahu k poskytovaniu právnych služieb Mgr. Marošom Uhaľom. Podľa názoru súdu v predmetnej veci bola zachovaná písomná forma, pričom rozhodcovská zmluva mala formu rozhodcovskej doložky obsiahnutej v zmluve o poskytovaní právnych služieb, čo je v súlade s ustanovením § 4 ZRK v znení účinnom do 31. decembra 2014, ako aj v znení účinnom po 01. januári 2015, teda neboli dané dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia. Pokiaľ sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu, že sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, ktorý dôvod mal súd za dôvodný, avšak žalovaný v odvolaní uviedol, že tento dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je daný, pričom z odôvodnenia uznesenia krajského súdu, ktorým bol prvostupňový rozsudok zrušený, vyplýva, že krajský súd považoval odvolanie žalovaného v tomto smere za dôvodné. Poukázal na ustanovenie § 3 ods. 1 ZRK. S prihliadnutím na vyslovený právny záver Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako aj znenie ustanovenia § 3 ods. 1 ZRK mal za nesporné, že zmluvné strany rozhodcovskej zmluvy sa môžu dohodnúť, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli, alebo vzniknú sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Mal za to, že je teda zrejmé, že rozhodcovská doložka sa môže vzťahovať aj na vzťahy, ktoré vznikli pred uzatvorením zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, preto neboli dané dôvody ani pre zrušenie rozhodcovského rozsudku ani podľa tohto zákonného ustanovenia. Pokiaľ

ide o žalobcom namietaný dôvod, že bola porušená zásada rovnosti účastníkov konania, súd mal pôvodne tento dôvod za preukázaný, avšak ohľadom tohto dôvodu žalovaný tvrdil, že nebol splnený, pričom krajský súd aj v tejto časti považoval odvolanie žalovaného za dôvodné, uviedol, že nenariadenie ústneho pojednávania v rozhodcovskom konaní nie je možné automaticky podradiť pod porušenie rovnosti účastníkov rozhodcovského konania a súd je vždy povinný skúmať okolnosti v danej veci a až na základe zisteného skutkového stavu môže dospieť k záveru o porušení rovnosti účastníkov rozhodcovského konania. V predmetnej veci súd dospel k záveru, že nenariadením ústneho pojednávania nebol žalobca znevýhodnený oproti žalovanému, pretože mal rovnaké možnosti na uplatnenie svojich práv, čo aj využil procesnými prostriedkami, ktoré mu umožňuje zákon o rozhodcovskom konaní. V tomto smere súd poukázal na nález Rozhodcovského súdu pri IAL SE zo dňa 22. októbra 2009 sp. zn. 222/2009, podľa ktorého absencia ústneho konania v rozhodcovskom konaní bez ďalšieho nezakladá dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku. Okrem toho súd zdôraznil tú skutočnosť, že po zrušení veci krajským súdom žalobca nedoplnil žiadne nové skutočnosti, ktoré by preukazovali porušenie rovnosti účastníkov konania. Súd mal za to, že nie je daný dôvod na zrušenie ani pre porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania. Pokiaľ žalobca doplnil dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. h) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní až na súdnom pojednávaní dňa 27. mája 2014, o skutkovú podstatu, že v rozhodcovskom konaní bolo konané so žalovaným ako účastníkom, pričom s ním konané byť nemalo, keďže zmluva o predaji podniku nebola uskutočnená tak, ako mala byť v zmysle § 59a Obchodného zákonníka, súd poukázal na to, že účastník musí uviesť dôvody v podanej žalobe a tieto už potom následne nemôže dopĺňať. Preto potom súd už na tento dôvod neprihliadal vzhľadom na to, že bol uplatnený po lehote. Okrem toho požadovať zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle nového znenia ust. § 40 ZRK, už nie je možné z dôvodov, pre ktoré by bola v konaní pred všeobecným súdom na mieste obnova konania. Žalobca sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku aj podľa ustanovenia § 40 ods. 1 písm. f) ZRK. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca vzniesol námietku zaujatosti voči JUDr. Máriusovi Vladovičovi, ktorý sa funkcie rozhodcu vzdal a to dňa 20. septembra 2011. Dňa 21. septembra 2011 bol určený náhradný rozhodca Milan Vojtek, ktorý funkciu prijal, s tým, že sa necíti byť zaujatý vo vzťahu k účastníkom konania. Určenie náhradného rozhodcu bolo právnomu zástupcovi žalobcu doručené dňa 28. októbra 2011, dňa 11. novembra 2011 doručil rozhodcovskému súdu podanie označené ako Výjadrenie žalovaného vo veci na základe výzvy rozhodcovského súdu zo dňa 21. septembra 2011 v ktorom podaní okrem iného vzniesol námietku proti každému rozhodcovi Rozhodcovského súdu pri Slovenskej arbitrážnej komore, s. r. o., pretože rozhodcovský súd je riadený JUDr. Máriusom Vladovičom, ktorého považujú za zaujatého v osobe každého takto ustanoveného rozhodcu. Vzhľadom na to, že námietka zaujatosti bola vznesená v 15-dňovej lehote od doručenia podania o určení náhradného rozhodcu, pričom o tejto námietke rozhodnuté vôbec nebolo, je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle ustanovenia § 40 ods. 1 písm. f) ZRK v znení účinnom do 31. decembra 2014 a v zmysle ustanovenia § 40 ods. 1 písm. a) bod 4 v účinnom znení, pretože vzhľadom na vznesenú námietku zaujatosti žalobcom ako žalovaným v rozhodcovskom konaní, rozhodcovský súd nepostupoval v zmysle § 9 ZRK, teda priebeh rozhodcovského konania bol v rozpore s ustanoveniami zákona o rozhodcovskom konaní, pričom tieto skutočnosti mohli mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej s prihliadnutím na to, že žalobca, žalovaný v rozhodcovskom konaní, nemal dôveru v rozhodnutie rozhodcovského súdu s prihliadnutím na ním tvrdenú zaujatosť a prepojenosť medzi JUDr. Máriusom Vladovičom, žalobcom a jeho právnym zástupcom, nakoľko v čase prebiehajúceho rozhodcovského konania a vydania rozhodcovského rozsudku bol JUDr. Márius Vladovič štatutárnym zástupcom Slovenskej arbitrážnej komory, s. r. o. s vtedajším sídlom Nemocničná 16, Veľký Krtíš. Súd ďalšie návrhy žalobcu na vykonanie dokazovania zamietol, nakoľko ich vykonanie považoval za nadbytočné, pretože súd v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku môže skúmať len dôvody uvedené v ustanovení § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

6. O náhrade trov konania účastníkov súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a to na základe zásady úspechu. Žalobca mal vo veci plný úspech, preto mu potom súd v zmysle ustanovenia § 151 ods. 7 O. s. p. priznal náhradu trov konania vo výške 100 % potrebných na účelné uplatňovanie jeho práv s tým, že o výške náhrady týchto trov súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

7. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 41Cob/150/2016-452 zo dňa 30. júla 2019 rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 2Cb/5/2012-389 zo dňa 3. marca 2016 potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

8. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že predmetom odvolacieho konania je rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým zrušil rozsudok rozhodcovského súdu pri Slovenskej arbitrážnej komore, s. r. o., Nemocničná Veľký Krtíš zo dňa 29. júna 2012 sp. zn. VK 84/2011 a výrok o trovách konania.

9. Uviedol, že základnou odvolacou námietkou žalovaného bolo jeho tvrdenie, že sa jedná o prekvapivé rozhodnutie, že súd prvej inštancie jednoznačne neuviedol právny predpis, podľa ktorého v danej veci rozhodol a tvrdenie, že nesprávne právne posúdil otázku námietky zaujatosti vznesenej proti rozhodcom rozhodcovského súdu.

10. Odcitoval ustanovenie § 9 ods. 4 zák. č. 244/2002 Z. z. podľa ktorého, ak sa zmluvné strany nedohodnú o postupe podávania námietok voči rozhodcovi, zmluvná strana, ktorá chce podať námietku voči rozhodcovi, zašle do 15 dní odo dňa, keď sa dozvedela o okolnostiach podľa odseku 1 alebo o nesplnení podmienok podľa § 6 ods. 1, písomné oznámenie dôvodov námietky rozhodcovskému súdu. Ak sa rozhodca, voči ktorému bola námietka vznesená, funkcie nevzdá, alebo ak druhá zmluvná strana nebude s námietkou súhlasiť, o námietke rozhodne na žiadosť zmluvnej strany rozhodcovský súd do 60 dní od jej doručenia.

11. Ďalej odcitoval aj ustanovenie § 40 ods. 1 písm. f) zák. č. 244/2002 Z. z., podľa ktorého sa účastník rozhodcovského konania môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť.

12. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Vyslovil názor, že pre rozhodnutie veci, podľa zistenia odvolacieho súdu, platí právna úprava zákona č. 244/2002 Z. z. v znení účinnom ku dňu rozhodnutia, t. j. 29. júna 2012. Odvolací súd mal ďalej za to, že v danej veci sa nejedná o prekvapivé rozhodnutie súdu, pretože žalobca sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku okrem iného aj podľa § 40 ods. 1 písm. f) zákona č. 244/2002 Z. z., ktorá skutočnosť vyplýva z podanej žaloby. Žalovaný k tomuto dôvodu, podľa ktorého žalobca žiadal zrušiť rozhodcovský rozsudku argumentoval tým, že namieta rozhodcovský súd, pretože nerozhodol o jeho v poradí druhej námietke zaujatosti voči rozhodcovi Vojtekovi, ako aj ostatným rozhodcom rozhodcovského súdu Veľký Krtíš. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom rozhodcovského spisu konštatoval, že táto námietka žalovaného je dôvodná. Ustanovenie § 9 ods. 4 zák. č. 244/2002 Z. z. jednoznačne zakotvuje povinnosť rozhodcovského súdu rozhodnúť o podanej námietke zaujatosti voči rozhodcom rozhodcovského súdu. Z uvedeného dôvodu odvolací súd dospel k záveru, že v zmysle ust. § 9 ods. 4 ZRK bolo preto potrebné, aby rozhodcovský súd o podanej námietke žalobcu (v rozhodcovskom konaní v postavení žalovaného) rozhodol. Pokiaľ rozhodcovský súd nepostupoval v zmysle ust. § 9 ods. 4 zák. č. 244/2002 Z. z., táto skutočnosť potom zakladá dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ust. § 40 ods. 1 písm. f) zák. č. 244/2002 Z. z., tak ako je tomu v danej veci.

13. Pre úplnosť odvolací súd dodal, že o odvolaní žalovaného rozhodol bez ohľadu na to, že bol vyhlásený konkurz na žalobcu, pretože účinky vyhlásenia konkurzu sa s prihliadnutím na predmet tohto odvolacieho konania, ktorým je posúdenie správnosti rozhodcovského rozhodnutia súdom nevzťahujú, pretože s majetkom úpadcu nesúvisia.

14. Na základe uvedeného mal odvolací súd za preukázané, že námietky žalovaného, uvedené v odvolaní nie sú dôvodné, tieto boli vyvrátené v konaní pred okresným súdom, ktoré skutočnosti sú v napadnutom rozsudku podrobne uvedené a zdôvodnené.

15. Odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. §396 ods. 1 CSP, v nadväznosti na ust. §262 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, a ktorému vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania v zmysle ust. §255 ods. 1 CSP, nárok na náhradu trov odvolacieho konania priznal v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne okresný súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia podľa ust. § 262 ods. 2 CSP.

16. Proti tomuto rozsudku podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) navrhujúc rozsudky obidvoch súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne zmeniť rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že jeho dovolaniu bude vyhovené.

17. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodil jednak z ustanovenia § 420 písm. f) CSP ako aj § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. V dovolaní uviedol, že konaním súdu prvej inštancie došlo k porušeniu procesného predpisu, keďže nie je zrejmé, podľa akej účinnej úpravy zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej aj „ZRK“) rozhodol, čo zakladá nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia a aj pochybenie pri aplikácii procesných predpisov ZRK. Ďalej súdu prvej inštancie vytýkal, že nesprávne právne posúdil otázku námietky zaujatosti vznesenej v rozhodcovskom konaní zo strany žalobcu (v tomto konaní) a jej dopad na zákonné dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku. Uviedol, že napriek právnemu záveru súdu prvej inštancie (v poradí prvom rozsudku) a právnym záverom odvolacieho súdu, súd prvého stupňa v druhom (napadnutom) rozsudku zrušil rozhodcovský rozsudok podľa § 40 ods. 1 písm. f) ZRK v znení účinnom do 31. decembra 2014. Výslovil názor, že súd prvej inštancie tak rozhodol nečakane a prekvapivo, bez toho, aby na pojednávaní dňa 11. februára 2016 oznámil, že podľa tohto zákonného dôvodu hodlá rozhodnúť a odkloniť sa od svojho doterajšieho právneho názoru. Vytýkal súdu, že týmto postupom a rozhodnutím mu odňal možnosť konať pred súdom, pretože mu nedal možnosť adekvátne reagovať na jeho odlišný právny názor. Výslovil názor, že prekvapivosť je v tejto veci zdôraznená tým, že v predchádzajúcom rozhodnutí uvedený dôvod súd prvej inštancie nepovažoval za toľko relevantný, aby ho zaradil medzi dôvody zrušenie rozhodcovského rozhodnutia. V poradí druhom rozhodnutí ho už súd prvej inštancie považoval za podstatný a jediný pre účely zrušenia rozhodcovského rozhodnutia. Konštatoval, že uvedená názorová zmena v záveroch rozsudku súdu prvej inštancie v ňom vyvoláva vážne pochybnosti o nezáujatosti rozhodujúceho sudcu, najmä za stavu, keď odvolací súd žiaden z dôvodov uvedených v predchádzajúcom rozsudku nepovažoval za dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Vo svojom prvom rozhodnutí teda súd prvej inštancie vôbec neuviedol medzi dôvodmi jeho rozhodnutia § 40 ods. 1 písm. f) ZRK (v znení účinnom do 31. decembra 2014) a na túto skutočnosť ani nevykonával dokazovanie ani nevyzval žiadneho účastníka na vyjadrenia sa k tomuto ustanoveniu. Za nepreskúmateľný a zmätočný označil aj postup súdu prvej inštancie vyplývajúci z odôvodnenia rozsudku, že súd rozhodoval aj podľa pôvodnej právnej úpravy, aj podľa úpravy účinnej ku dňu vydania rozhodnutia. Súdu ďalej vytýkal, že sa nevysporiadal s prechodným ustanovením § 54b ZRK, len ho stručne odcitoval. Z odôvodnenia ďalej nemožno zistiť, či došlo k porušeniu § 9 ZRK v znení účinnom do 31. decembra 2014 alebo v znení účinnom v súčasnosti. Poukázal na to, že odvolací súd na túto skutočnosť reagoval len tak, že pre rozhodnutie súdu platí právna úprava v znení účinnom ku dňu rozhodnutia t.j. k 29. júnu 2012. Odvolaciemu súdu vytýkal, že sa nevyjadril k ustanoveniu § 54b ods. 1 ZRK. Súdu prvej inštancie tiež vytýkal, že opomenul aplikovať § 9 ods. 2 a aj § 9 ods. 4, a 5 ZRK a tento nedostatok nenapravil ani odvolací súd, okrem ustanovenia § 9 ods. 4 s ktorým sa však vôbec nevysporiadal. Uzavrel, že odvolací súd nedal odpoveď na významné argumenty žalovaného, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces.

18. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietal, že súd prvej inštancie opomenul aplikovať § 9 ods. 2 a 4 ZRK. Súd prvej inštancie ani odvolací súd sa nezaoberali nesprávnym postupom uplatnenia námietky žalobcom v rozhodcovskom konaní. Ak žalobca trval na svojich námietkach zaujatosti, mal sa podľa § 9 ods. 4 ZRK domáhať na okresnom súde, aby o námietke zaujatosti rozhodol, podobne, ako keď vznesol námietku o nedostatku právomoci rozhodcovského súdu. V zmysle § 9 ods. 4 ZRK mal žalobca možnosť podať na súd návrh, aby o vznesenej námietke predpojatosti rozhodcu rozhodol, keďže tak neurobil, zavinil jeho nevyhlásenie z konania, ak by vôbec o

dôvodnú námietku išlo. Dovolateľ konštatoval, že vzhľadom na to, nie je splnená podmienka pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. f) pôvodného ZRK a už vôbec nie podľa § 40 ods. 1 písm. a) bod 4 účinného ZRK. Ďalej súdu prvej inštancie vytýkal, že priznal relevantnosť námietke zaujatosti rozhodcu len na tom základe, že účastník konania nemal dôveru v rozhodcu a rozhodcovský súd. Na vylúčenie rozhodcu alebo súdu však nepostačuje subjektívny pocit účastníka konania, ale zaujatosť sa musí posudzovať najmä z objektívneho pohľadu. Navyše podané námietky sú bez súvisu s osobou rozhodcu. Súd sa nevysporiadal ani s rozsudkom Mestského súdu v Prahe pod sp. zn. 21Cm/323/2001 a uznesením ÚS ČR pod sp. zn. III. ÚS 2266/09, na ktoré žalovaný poukazoval. Vytýkal odvolaciemu súdu, že jeho námietky prehliadol a nezaujal k nim žiadny právny názor. Poukázal na ustálenú súdnu prax NS SR keď dovolací súd vo viacerých rozhodnutiach vychádzal z toho, že nie je vadou konania pre ktorú by malo dôjsť k zrušeniu rozhodnutia, ak súd nerozhodol o opakovaných námietkach zaujatosti podávaných z tých istých dôvodov (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/33/2016 zo dňa 25. apríla 2017, sp. zn. 1ObdoV/4/2013 z 25. apríla 2013 a sp. zn. 2Cdo/250/2008 zo dňa 30. novembra 2009). Poukázal na obsah žalobcom opakovane vznesenej námietky zaujatosti, ktorú súd prvej inštancie a aj odvolací súd považovali za relevantnú, v ktorej neboli jednak uvedené žiadne nové skutočnosti a ani relevantné námietky, ktoré by odôvodňovali vyhovieť tejto námietke. Vyslovil názor, že rozhodcovský súd postupoval správne, keď na následnú námietku uplatnenú z tých istých dôvodov podľa § 9 ods. 2 ZRK neprihliadol, pretože sa uplatní subsidiárne, analogicky a primerane § 15a ods. 4 OSP s poukazom na § 51 ods. 3 ZRK podľa ktorého na opakované námietky neprihliada ani súd konajúci podľa CSP (predtým OSP). Nie je preto dôvod, aby sa na opakované a účelové námietky zaujatosti v rozhodcovskom konaní nemalo hľadieť rovnako ako je tomu v civilnom sporovom konaní. Prípustnosť dovolania odvodil aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nakoľko sa medzi ním vyššie uvedenými rozhodnutiami NS SR, ktoré citoval, nerieši úplne totožná vec ako je predmet tohto sporu t.j. rozhodnutie o opakovanej námietke zaujatosti rozhodcu v rozhodcovskom konaní, teda či je len z tohto titulu daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozhodnutia podľa ustanovenia § 40 ods. 1 písm. a) bod 4 ZRK. Dodal, že je pravda, že to platí len za predpokladu, ak súd neuplatní ustanovenia CSP (či OSP) o opakovaných námietkach aj v konaní pred rozhodcovským súdom, tak ako je tomu v konaní pred súdmi ako na to poukázal v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

19. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné ním napadnúť.

21. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

22. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci

predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) zaručených procesných práv, spojených so súdnou ochranou práva.

24. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva, je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (sp. zn. II. ÚS 383/06). Právo na spravodlivý súdny proces zahŕňa aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentami a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07).

25. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnotením dôkazov a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04).

26. Podľa názoru dovolacieho súdu, odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nedostatočné a nepreskúmateľné.

27. Dovolateľ namietal nedostatok riadneho odôvodnenia súdom prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu a tomuto vytýkal, že sa nezaoberal odvolacou argumentáciou dovolateľa, že súd prvej inštancie neuviedol, podľa ktorého znenia ZRK rozhodol t.j. či v znení účinnom do 31. decembra 2014 alebo v znení účinnom od 1. januára 2015 bez bližšieho zdôvodnenia. Dovolateľ konštatoval, že je súd povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia uviesť, podľa akého ustanovenia zákona v konkrétnej veci rozhoduje a túto skutočnosť musí viesť v rozhodnutí vysvetliť tak, aby účastník mohol rozhodnutie súdu vo vzťahu k tejto právnej skutočnosti preskúmať a pochopiť a prípadnú nesprávnosť viesť konkrétne namietat' v odvolaní, ktoré sa na právne zdôvodnenie rozhodnutia viaže. Myšlienkové postupy súdu prvej inštancie, tak ako to konštatoval aj dovolateľ, ohľadom právnej úpravy, ktorú je potrebné na danú vec aplikovať a z akých dôvodov, v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie absentujú. Aj dovolací súd, zhodne s dovolateľom nepovažoval spôsob, akým na námietky žalovaného reagoval odvolací súd, a to, že podľa zistenia odvolacieho súdu platí právna úprava zákona č. 244/2002 Z. z. v znení účinnom ku dňu rozhodnutia t.j. k 26. júnu 2012 za dostatočný, keď v odôvodnení absentuje, na základe čoho k takémuto záveru dospel.

28. Dovolací súd dal za pravdu dovolateľovi aj v tom, že sa odvolací súd nevyporiadal aj s jeho ďalšou námietkou týkajúcou sa prechodného ustanovenia § 54b ods. 1 ZRK (Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, ktoré priniesol zákon č. 336/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 244/2002 Z. z.), skutočnosť ktorá súvisí aj s vyššie uvedenou námietkou rozhodovania súdu prvej inštancie podľa dvoch právnych úprav.

29. Pokiaľ ide o dovolateľom vyjadrenú pochybnosť o nezaujatosti vec rozhodujúceho sudcu, ktorú vyvodil z názorovej zmeny v záveroch rozsudku súdu prvej inštancie, túto námietku dovolací súd nepovažoval za dôvodnú, nakoľko námietka zaujatosti, týkajúca sa len okolností, ktoré spočívajú v rozhodovacej činnosti súdu, nezakladá sama o sebe dôvod pre vylúčenie sudcu a na takúto námietku zaujatosti súd ani podľa § 53 ods. 3 CSP neprihliada.

30. V súvislosti s námietkou žalovaného, týkajúcou sa prekvapivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 40 ods. 1 písm. f) zák. č. 244/2002 Z. z., sa dovolací súd stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že rozhodnutie nemožno považovať za prekvapivé. Tak ako to konštatoval odvolací súd, žalobca žiadal už v samotnej žalobe zrušiť rozhodcovský rozsudok okrem iného aj z dôvodu uvedeného v § 40 ods. 1 písm. f) zák. č. 244/2002 Z. z. Žalovaný mal teda možnosť sa k nemu vyjadriť, reagovať, čo napokon aj vo svojom podaní zo dňa 3. januára 2013 urobil. Súd nebol povinný vyzývať žalovaného, aby sa vyjadril k tomuto ustanoveniu, je predovšetkým povinnosťou strán sporu reagovať na tvrdenie protistrany a podávať návrhy na vykonanie dôkazov. Nie je teda pravdou, ako to tvrdil žalovaný, že nemal možnosť presvedčiť súd o dôvodoch, prečo nie je možné uvedené ustanovenie na danú vec aplikovať. Ustanovenie § 40 ods. 1 písm. f) zák. č. 244/2002 Z. z., uviedol v odôvodnení svojho v poradí prvého rozsudku č. k. 2Cb/5/2012-290 zo 17. júna 2014 aj súd prvej inštancie ako možný dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku s tým, že sa v predmetnej veci o vylúčení rozhodcu Milana Vojteka, resp. ostatných rozhodcov vôbec nerozhodovalo (str. 9 odôvodnenia rozsudku). Žalovaný vo svojom odvolaní (bod III. odvolania) na tento právny názor súdu prvej inštancie aj reagoval a uviedol dôvody, vzhľadom na ktoré nie je, podľa jeho názoru, splnená podmienka pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. f) ZRK. Odvolací súd sa vo svojom poradí prvom zrušujúcim uznesení č. k. 41Cob/563/2014-331 z 28. októbra 2015 ustanovením § 40 ods. 1 písm. f) zák. č. 244/2002 Z. z. bližšie nezaoberal, hoci tiež uvádzal, že sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku aj z tohto dôvodu, takže nemožno dospieť k záveru, že by bol súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s právnym názorom odvolacieho súdu.

31. Nakoľko už zo skôr uvedených dôvodov nie je možné preskúmať, podľa ktorej právnej úpravy rozhodoval súd prvej inštancie a tiež z akého dôvodu odvolací súd aplikoval znenie zákona č. 244/2002 Z. z. účinné ku dňu 29. júnu 2012, nemožno posúdiť ani dôvodnosť námietok žalovaného týkajúcich sa vznesenej námietky predpojatosti rozhodcu a posúdenia jej dôvodnosti. Zmätočne vyznieva konštatovanie odvolacieho súdu, že pre rozhodnutie veci, podľa zistenia odvolacieho súdu platí právna úprava zák. č. 244/2002 Z. z. v znení účinnom ku dňu rozhodnutia t.j. k 29. júnu 2012, ale cituje ust. § 9 ods. 4 zák. č. 244/2002 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2015 a následne ustanovenie § 40 ods. 1 písm. f) zák. č. 244/2002 Z. z., v znení účinnom do 31. decembra 2014 Z. z. Nepresvedčivo potom vyznieva záver odvolacieho súdu (ods. 24. odôvodnenia jeho rozsudku), že pokiaľ súd nepostupoval v zmysle ustanovenia § 9 ods. 4 zák. č. 244/2002 Z. z., táto skutočnosť zakladá dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. f) zák. č. 244/2002 Z. z.

32. So zreteľom na uvedené, vo veci konajúce súdy v odôvodnení ich rozhodnutí a to ani pri spojení rozsudkov súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, nenaplnili požiadavky plynúce zo základného práva žalovaného na súdnu ochranu, keďže odôvodnenie vyhovenia žalobe nemožno považovať za uspokojujúce. Postupom súdov došlo teda k vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorá zakladá porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. S ohľadom na už v konaní vydané predchádzajúce zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu, dovolací súd zrušil podľa § 449 ods. 1 CSP len rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 450 CSP, v ktorom sa vysporiada s vytýkanými vadami, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

33. Dovolací súd sa už nezaoberal ďalším uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania (§ 452 ods. 1 písm. a) a b) CSP), keďže preskúmanie právneho posúdenia veci dovolacím súdom ani nie je možné, nakoľko odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu neobsahuje relevantný právny záver, ktorého správnosť, alebo nesprávnosť by mohol dovolací súd v tomto štádiu dovolacieho konania preskúmať.

34. Záverom dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 25. októbra 2023 sp. zn. 25K/16/2018, ktoré bolo publikované v Obchodnom vestníku č. 209/2023 dňa 2. novembra 2023 okresný súd zrušil konkurz na majetok úpadcu UNIMONT Banská Bystrica, spol. s r.o., IČO: 31 611 940, so sídlom Vajanského 40/7673 Trnava, pre nedostatok predpokladov na konkurz a uznesením sp. zn. 25K/16/2018 z 21. novembra 2024 publikovaného v Obchodnom vestníku

č. 230/2024 zo dňa 27. novembra 2024 odvolal JUDr. Erika Bilského z funkcie správcu vyššie uvedeného úpadcu.

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.